

ระบบการจัดการสุขภาวะชุมชนเพื่อตำบลแห่งการเรียนรู้ ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ
จังหวัดจันทบุรี

Community's Health Management System to Achieve a Model Tumbon for Learning:
The Study of chakthai Tumbon, kaokidchakut Distric, Chanthaburi Province

ปิ่นนเรศ กาศอุดม¹
หทัยชนก บัวเจริญ²
กมลทิพย์ ชลัษฐธรรมเนียม³
จุฑารัตน์ ผู้พิทักษ์กุล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการศึกษาชุมชนแบบเร่งด่วนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะ ศักยภาพและทุนทางสังคมในการพัฒนาตำบล และศึกษาแนวทางการจัดการสุขภาวะ และผลลัพธ์ของการจัดการตำบลชากไทย จากแหล่งข้อมูลประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งนี่คือ ผู้บริหาร แกนนำจากภาคท้องถิ่น ภาคท้องที่ ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง วิทยากรชุมชน และผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องสำคัญเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะ จำนวน 80 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา

1) **ฐานคิดในการดำเนินการพัฒนาตำบลเพื่อการจัดการตำบลสุขภาวะ** ประกอบด้วย (1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักธรรมาภิบาล เน้นการบริหารงานที่โปร่งใส ให้ความเป็นธรรม เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน (2) การใช้ทุนทางสังคมในการขับเคลื่อนงานตำบล ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาตำบล (3) การเสริมพลังการจัดการตนเอง ด้วยแนวคิดที่ว่าประชาชนทุกคนในตำบลเป็นเจ้าของตำบล เป็นเจ้าของปัญหา (4) การทำงานแบบ Core team ที่มาจากภาคท้องถิ่น ท้องที่ ภาคประชาชน เพื่อทำหน้าที่มองภาพรวมการบริหารจัดการตำบล เชื่อมประสานการทำงานในตำบลให้สอดคล้องกัน ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และหนุนเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้

2) **ความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อการจัดการสุขภาวะชุมชนโดยชุมชน** ของเทศบาลตำบลชากไทย ประกอบด้วยระบบย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) ระบบบริหารจัดการท้องถิ่น (2) ระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) ระบบพลังงานทดแทน (4) ระบบอาสาสมัครชุมชน (5) ระบบเศรษฐกิจชุมชน (6) ระบบสวัสดิการชุมชน (7) ระบบสุขภาพชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) **ผลลัพธ์และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ** เทศบาลตำบลชากไทย ได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านจัดการพลังงาน เศรษฐกิจชุมชน และด้านอาสาสมัคร เป็นต้น ทั้งนี้มาจากปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จคือ การมีส่วนร่วมในการทำงานของทั้ง 3 กลุ่ม (มาจากท้องถิ่น ท้องที่ ภาครัฐ ภาคประชาชน) ที่เป็น core team และนายกเทศมนตรีตำบลชากไทยและแกนนำมีวิสัยทัศน์ในการทำงานเน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สร้างการเรียนรู้ และจัดการได้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ: สุขภาวะชุมชน ตำบลแห่งการเรียนรู้ ตำบลชากไทย

¹ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี Email:pinnarate@gmail.com

³ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม Email: hbuajalearn@gmail.com

³ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ Email:noinoi91@gmail.com

⁴ โรงพยาบาลหัวเฉียว Email: ems.huachiew@yahoo.com

Abstract